

Langsvar:

Svar på enten langsvarsoppgave A eller B. Besvarelsen skal skrives som en sammenhengende tekst, og den drøftende delen skal være minst like lang som den analyserende.

Oppgave A – Kommunikasjon og drøfting

Vedlegg 1 viser en skjermdump av et Facebook-innlegg fra daværende justisminister Sylvi Listhaug. Innlegget førte til at Listhaug måtte gå av som justisminister våren 2018.

Les artikkelen fra Faktisk.no av Mina L. Karlsen og Silje S. Skiphamn (vedlegg 2). Analyser deretter facebook-innlegget til Sylvi Listhaug. Bruk kommunikasjonsmodellen (vedlegg 3).

Bruk analysen og teksten fra Faktisk.no som utgangspunkt for å drøfte følgende påstand: Digitale kanaler for massekommunikasjon styrker den offentlige debatten.

Oppgave B - Skjønnlitteratur og drøfting

Les utdraget fra romanen *da vi var yngre* av Oliver Lovrenski fra 2023 (vedlegg 4). Redegjør for motiv, tema og eventuelt budskap. Hvilke språklige virkemidler bruker forfatteren i dette tekstutdraget?

Ta utgangspunkt i analysen og vedlegg 5 fra WorldSkills Norway, og drøft samfunnets holdninger til det å ta et fagbrev sammenlignet med å studere ved en høyskole eller et universitet.

Kortsvar:

Svar på enten oppgave 1 eller oppgave 2

1. Sakprosa og prosjektarbeid:

Ved mange ingeniørstudier er den avsluttende bachelor-oppgaven et gruppeprosjekt. Det betyr at samarbeidsevner og gode evner til å kommunisere, så vel skriftlig som muntlig, vil kunne få en stor betydning for kvaliteten på oppgaven.

Redegjør for hvordan det dere har lært i norskfaget om prosjektarbeid, møtevirksomhet og funksjonelle sakprosasjangre kan brukes for å effektivisere arbeidet med en slik bachelor-oppgave.

2. Argumentasjon

Les kåseriet «Hva skal ingeniører med diktanalyse?», skrevet av Tord Mjøsund Talmo og publisert på ublog.no 10. oktober 2016 (vedlegg 6).

Vurder hva som er hovedsynspunktet i teksten, og forklar hvilke virkemidler forfatteren bruker for å få dette frem.

Foto: skjermdump/Facebook (bildet er klippet fra vedlegg 2).

Sylvi Listhaug
March 9 at 8:35am · 🌐

Vi vil inndra pass og statsborgerskap til fremmedkrigere og terrorister raskt og effektivt! Det vil Arbeiderpartiet stemme ned. I kampen mot terror kan vi ikke sitte og toe hendene våre!

 Like Comment Share

   10K [Top Comments ▼](#)

2,886 Shares

Foto: Skjermdump/Facebook.

Er Arbeiderpartiet imot å frata terrorister og fremmedkrigere statsborgerskapet?

Artikkel

«Ap mener terroristenes rettigheter er viktigere enn nasjonens sikkerhet», skrev justisminister Sylvi Listhaug (Frp) på Facebook før helga. Men Ap støttet deler av regjeringens forslag om å gjøre det mulig å frata terrorister statsborgerskapet.

Faktisk.no: Av Mina Liavik Karlsen og Silje S. Skiphamn. Publisert: 12.03.2018 på faktisk.no. Oppdatert: 01.09.2021 14:32. Denne artikkelen ble publisert for **nesten seks år siden** og kan inneholde utdatert informasjon.

Fredag morgen delte justis- og beredskapsminister Sylvi Listhaug (Frp) et bilde på Facebook som har fått stor oppmerksomhet. Bildet viser maskerte og bevæpnede medlemmer av terroristgruppen al-Shabab i utkanten av Somalias hovedstad Mogadishu i 2012, ifølge bildebyrået AP (se vedlegg 1).

Bildet har utløst raseri i Arbeiderpartiet, som mener Listhaugs kritikk er både feilaktig og nedverdiggende. Justisministeren delte bildet samme dag som filmen om 22. juli-terroren hadde premiere på kino. Til NRK uttalte Ap-leder Jonas Gahr Støre: Listhaug retter en anklage mot Ap, som har vært rammet av terror, og som har stått opp for å bekjempe terror, med en påstand som er grovt urimelig. Å uttale seg på denne måten, mot Arbeiderpartiet og alle våre medlemmer, er uverdigg for en justisminister i Norge.

Fremmet lovforslag

Bakgrunnen for Listhaugs utfall mot Arbeiderpartiet er et lovforslag som ble behandlet i Stortingets kommunal- og forvaltningskomité torsdag 8. mars. Regjeringen, ved Justis- og beredskapsdepartementet, har blant annet foreslått å opprette ny § 26a og § 26b under dagens § 26 i statsborgerloven, som omhandler tilbakekall av statsborgerskap.

I dag kan man bare miste sitt norske statsborgerskap av disse to grunnene:

1. Hvis man fremdeles har et annet statsborgerskap når man får norsk statsborgerskap.

2. Hvis statsborgerskapet er bygget på uriktige opplysninger som er gitt mot bedre vitende.

Hvis regjeringens forslag blir vedtatt av Stortinget, vil det bli lettere for norske myndigheter å frata statsborgerskap ved straffbare forhold og av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser.

Felles for de to bestemmelsene er at man må ha to statsborgerskap for å kunne miste sitt norske. Ingen skal kunne miste statsborgerskap for handlinger utført når personen er under 18 år. I tillegg skal det gjøres en forholdsmessighetsvurdering, og i saker som berører barn, skal man ta hensyn til barnets beste.

Videre skal vi ta for oss forskjellene i forslagene – og hva partiene er uenige om.

Straffbare forhold

La oss først ta en titt på forslaget til ny § 26a – tap av statsborgerskap ved straffbare forhold:

- Den som har norsk og annet statsborgerskap kan ved dom tape sitt norske statsborgerskap dersom vedkommende har overtrådt en bestemmelse i straffelovens kapitler 16, 17 eller 18 som kan føre til fengselsstraff i seks år eller mer. Kapittel 16 omhandler folkemord, forbrytelser mot menneskeheten og krigsforbrytelser. Kapittel 17 omhandler vern av Norges selvstendighet og andre grunnleggende nasjonale interesser. Kapittel 18 omhandler terrorhandlinger og terrorrelaterte handlinger.

For at en person skal kunne fratas statsborgerskapet etter den foreslåtte hjemmelen, må personen altså ha to statsborgerskap. Årsaken til dette er at man ikke skal kunne gjøre personer statsløse. En person med for eksempel iransk og norsk statsborgerskap vil etter denne paragrafen kunne miste det norske statsborgerskapet sitt, men sitte igjen med det iranske.

Man kan ikke frata statsborgerskap etter denne paragrafen med mindre personen er dømt for et straffbart forhold.

Fikk Aps støtte

Dette forslaget har flertall i kommunal- og forvaltningskomiteen på Stortinget. I komiteens merknader heter det:

Den foreslåtte bestemmelsen vil etter komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, sitt syn virke både allmennpreventivt og individualpreventivt og være i tråd med den allmenne rettsfølelsen.

Venstre har ingen representanter i kommunal- og forvaltningskomiteen, mens SV ikke støttet flertallet. SV viste til anbefalingene i NOU 2015:4 (mer om dette lenger ned i faktasjekken), og mente at regjeringens forslag går langt utover anbefalingene utrederen kom med.

Mens Ap, Høyre, Frp, Sp og KrF vil ha muligheten til å frata noen statsborgerskapet hvis personen har blitt dømt for brudd på en bestemmelse i straffelovens kapittel 16, 17 eller 18 med en strafferamme på seks år eller mer, ville SV sette en nedre grense ved lovbrudd med 21 års strafferamme.

Arbeiderpartiet støttet altså regjeringens forslag om at personer ved dom kan bli fratatt sitt norske statsborgerskap ved straffbare forhold.

Nasjonale interesser

Mens partiene i kommunal- og forvaltningskomiteen, med unntak av SV, støttet regjeringens forslag om ny § 26a, var det større uenighet om ny § 26b. Denne hjemmelen handler om tap av statsborgerskap av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser:

- Den som har norsk og annet statsborgerskap og har utvist fremferd sterkt til skade for Norges vitale interesser kan tape sitt norske statsborgerskap av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser.
- Slik fremferd innbefatter særlig landsforræderi og andre aktiviteter rettet mot vedkommende stats vitale interesser (for eksempel arbeid for en utenlandsk hemmelig tjeneste), men omfatter ikke vanlige straffbare forhold, uansett hvor alvorlige de måtte være. Beviskravet er kvalifisert sannsynlighetsovervekt. Det må være overveiende sannsynlig at personens fremferd er sterkt til skade for Norges vitale interesser.
- Det er videre et vilkår at den norske statsborgeren truer grunnleggende nasjonale interesser. PST foretar en fremtidsrettet risikovurdering av om den norske statsborgeren kan komme til å utgjøre en slik trussel. Denne vurderingen skal som utgangspunkt legges til grunn.

Departementets beslutning

Her har departementet også foreslått endringer i saksbehandlingen, dersom en ny § 26b skulle bli vedtatt:

- Vedtak om tap av statsborgerskap etter § 26b treffes av departementet.
- Vedtak etter § 26b kan ikke påklages, men hvis det reises søksmål mot departementets vedtak, bærer staten alle kostnader med saken.

Mens personer som mister statsborgerskapet etter ny § 26a må være dømt for et straffbart forhold, legger ny § 26b opp til at personer kan fratras statsborgerskapet ved en administrativ beslutning, uten domstolsbehandling.

Det siste forslaget, om ny § 26b, var det ikke flertall for i kommunal- og forvaltningskomiteen.

Gikk imot tilråding

Lovforslaget fra Justis- og beredskapsdepartementet ble utarbeidet med utgangspunkt i NOU 2015:4 skrevet av Benedikte Høgberg, jusprofessor ved Institutt for offentlig rett ved Universitetet i Oslo.

Lovforslaget avviker fra tilrådingen fra Høgberg på blant annet disse to sentrale punktene:

- Høgberg foreslo i NOU-en å etablere en ny § 26a. Denne skulle omfatte personer som har begått terrorhandlinger eller som har brutt en bestemmelse som kan lede til fengsel i 21 år eller mer etter straffelovens kapittel 16 eller 17. I lovforslaget fra regjeringen var dette endret fra 21 år eller mer til seks år eller mer.
- Høgberg foreslo aldri å etablere en ny § 26b.

Høgberg har tidligere uttalt følgende til Dagbladet:

Med ny § 26b har de (departementet journ. anm.) skrevet seg en hjemmel hvor de ikke trenger å bruke § 26a. Etter § 26a er du nødt til å føre saken for domstolen og kunne bevise at noen har utført en konkret handling. I stedet for å gjennomgå en domstolprosess kan de bare benytte seg av § 26b – det foreligger ikke en straffesak, men de kan frata deg statsborgerskapet likevel.

Venstre går imot

Tilbake til behandlingen i kommunal- og forvaltningskomiteen. Mens Høyre og Frp støttet regjeringens forslag til ny § 26b, gikk både Ap, Sp, SV og KrF imot. I merknadene skriver de:

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti viser til at tap av statsborgerskap er et så inngripende tiltak at det bør avgjøres av domstolene. Flertallet understreker at domstolene i forbindelse med vurderingen av tap av statsborgerskap må foreta en forholdsmessighetsvurdering.

Dette er bakgrunnen for Listhaugs påstand om at «Ap mener terroristenes rettigheter er viktigere enn nasjonens sikkerhet».

Forslaget til ny § 26b er dermed tatt ut av komiteens tilråding til Stortinget. Heller ikke Venstre, som ikke har noen i kommunal- og forvaltningskomiteen, støtter regjeringens forslag. Partileder og kulturminister Trine Skei Grande skrev i helga følgende på Facebook:

Alle partier er for å bekjempe terror, men det må skje på rettsstatens premisser. Venstre er i likhet med et stort flertall på Stortinget uenig med forslaget fra den forrige regjeringen om å frata folk statsborgerskap uten domstolskontroll. Jeg har forståelse for at Listhaug er skuffet over å ikke få støtte for forslaget sitt, men kritikken hun retter mot Ap er totalt urimelig.

Venstre skal ta endelig stilling til ny § 26a på sitt gruppemøte onsdag 14. mars. Saken skal behandles i Stortinget torsdag 15. mars.

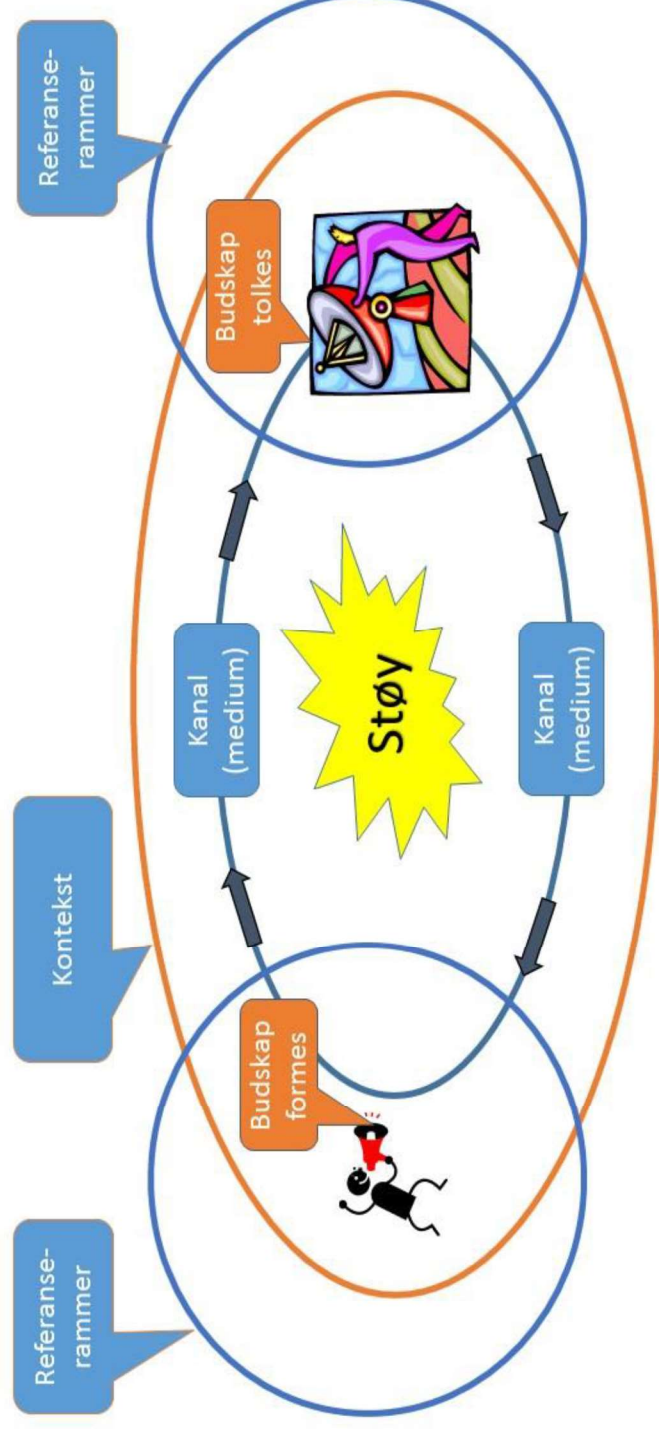
Oppsummert

Har Arbeiderpartiet vist seg å være imot å frata terrorister statsborgerskapet?

Arbeiderpartiet har stemt for å kunne frata personer statsborgerskapet ved dom. Dette betyr imidlertid at man må kunne bevise at personen har brutt straffelovens kapittel 16, 17 eller 18, og at statsborgerskapet blir fratatt som del av straffeutmålingen.

Det Arbeiderpartiet har stemt imot er å frata statsborgerskap uten dom, altså ved såkalt administrativ behandling. Også Sp, SV og KrF har stemt imot dette. Venstre har ikke stemt, men partileder Trine Skei Grande har uttalt at partiet er imot.

Kommunikasjonsprosessen

alle dyr er like mye verdt men

når var jeg liten jeg skulle bli advokat, ha egen firma med navnet mitt i stort skilt over døra så alle visste hvem styrte, og marco skulle ha kontor ved siden av, og i resepsjonen vi skulle ha tærtteste kæba i grå skjørt, og når gikk vi inn på rettssalen, alle skulle si sånn, åløøø det er dem jo, dommern skal bli knulla!

for siden barneskolen jeg og marco var best på klassen, matte, norsk, engelsk, ikt, alt, vi blæsta mennesker, lå foran, og i timen vi rakk hånda på været, etter skolen vi øvde, til og med vi leste i kvelden, ringte hverandre sånn, hva fikk du på den oppgaven, hva med den, etterpå testa hverandre på brøk

men etterhvert vi bynte kjede oss, liksom kom i timen allerede hadde lest hele læreboka, så derfor vi gikk til lærerne og sa pæs oss vanskeligere oppgaver, men de bare nei, det er bedre alle har samme for vi ikke vil skape forskjeller, og marco sa gud skapte forskjeller for da alle er forskjellige, og jeg sa jævla kommunist for jeg hørte det på valgbod, men likevel dem ikke ville høre, så hver time vi allerede kunne alt og hadde null å gjøre, men vi måtte gjøre noe, så vi prata, lagde litt kaos, og da lærerne bæda, og ikke misforstå, jeg sier ikke dette var alt, men hundre prosent det er litt av grunnen til at nå vi stryker mer enn asiatiske damer på vaskeri

Ungdom velger yrkesfag for stabilitet og utvikling

Publisert: 02.12.2024

Interessen for yrkesfag vokser, og ferske tall viser at flere unge nå ser på yrkesfag som en trygg vei til fast jobb og balanse mellom arbeid og fritid.

I en tid preget av økonomisk usikkerhet og høye boligpriser er det tydelig at tradisjonelle verdier som stabilitet og sikkerhet appellerer til dagens unge.

Ifølge Ung24-undersøkelsen fra Opinion ønsker nesten 9 av 10 unge i jobb en sunn balanse mellom jobb og fritid. De søker arbeidsplasser som tilbyr trygghet, personlig utvikling og tett oppfølging. Yrkesfag scorer høyt på disse punktene og fremstår som stadig mer attraktivt yrkesvalg.

Covid-19-pandemien og økonomiske strømninger har endret perspektivene for unge. Mens kontorjobber og akademiske karrierer ofte oppleves som usikre, har yrker med samfunnskritisk betydning stått stødig. Dette har økt interessen for praktiske fag som gir konkrete ferdigheter og raske veier inn i arbeidslivet.

Utfordringer og muligheter

En av de største utfordringene for rekruttering til yrkesfag ligger i foreldres skepsis og unges manglende kjennskap til yrkenes bredde. Mange tror fortsatt at yrkesfag begrenser fremtidsmulighetene, men realiteten er at yrkesfag åpner dører til både høyere utdanning og spesialisering.

Innsatsen for å styrke kunnskapen om yrkesfag må fortsette. Målrettede tiltak har vist seg effektive.

Fakta på bordet og nye strategier

Under et frokostmøte arrangert i regi av kommunikasjonsbyrået Hekt ble innsikt fra Ung24-rapporten presentert. Panelet, bestående av representanter fra bransjeorganisasjoner og fagarbeidere, understreket viktigheten av å kombinere fakta med inspirerende rollemodeller for å få flere til å velge yrkesfag.

Tall viser at innsatsen de siste årene har gitt resultater med rekordmange søkere til yrkesfaglig utdanning.

– Yrkesfag åpner dører til en sikker fremtid

Daglig leder i WorldSkills Norway, Bjørnar Valstad, ser den økte interessen for yrkesfag som svært lovende for både ungdom og samfunnet. Han sier:

– Yrkesfag gir muligheten til å bygge en solid karriere samtidig som en får en sunn balanse mellom arbeid og fritid. Vi ser tydelig at flere nå verdsetter den tryggheten yrkesfagene kan tilby. Dette er viktig når vi vet at Norge vil mangle svært mange fagarbeidere i årene som kommer.

Han understreker også viktigheten av innsats på tvers av bransjer og organisasjoner for å øke kunnskapen om yrkesfag:

– Det er inspirerende å se at ungdom i økende grad ser verdien av praktiske ferdigheter og stabile karrierevalg. Vårt mål er å fortsette å vise frem bredden og mulighetene innenfor yrkesfag, og ikke minst bidra til mestring og utvikling.

Valstad er tydelig på at det er mye å bygge videre på:

– Rekordmange søkere til yrkesfag i år viser at innsats gir resultater. Budskapet når frem til målgruppen, men vi har fortsatt en vei å gå for å spre kunnskapen om hvor spennende og fremtidsrettet yrkesfag er. Det er også store regionale forskjeller på rekruttering til yrkesfag, så det er fortsatt store utfordringer for å sikre tilstrekkelig kvalifisert kompetanse innen fag- og yrkesopplæringen.

Teksten er en omarbeidet versjon av et kåseri Talmo holdt under Universitetsforlagets årlige middag i Trondheim i 2016.

Hva skal ingeniører med diktanalyse?

Heter det «ukeplan» eller «ukesplan»? «Sakliste» eller «saksliste»? Og trenger ingeniører egentlig å vite hva en fuge-s er, eller hvor Ivar Aasen ble født? Tord Talmo forteller om hvordan det er å lage norsk bok for ingeniører.

Mitt navn er Tord, og jeg underviser i norsk ved ingeniørutdanninger på NTNU. Jeg pleier egentlig å presentere meg på norrønt, for å vise studentene overgangen fra norrønt via arkaisk nynorsk til moderne norsk. Da sier jeg: «Ek em Tord Skallagrimsson», for å velge et norrønt klingende etternavn. På nynorsk blir det «Eg er Tord, son av Skallagrim». Verre er det å oversette det til moderne norsk, særlig Skallagrim. Men om vi antar at «Skalla» er en metafor for fjeset eller trynet, og vi vet at «grim» kan moderniseres til «stygg», så presenteres jeg som «Jeg er Tord, sønn av han som er stygg i trynet».

Å lære norsk til ingeniører

Noen av studentene jeg underviser, er forkursstudenter til ingeniørutdanningen. For tiden skriver jeg en lærebok om kommunikasjon og norsk for disse studentene, sammen med Astrid Stifoss-Hanssen og Anders Ulstein. Da er det nyttig å vite noe om hvem mottakeren av boka er.

Forkursstudenten tilhører typisk en av to grupper:

- 1) Ung mann, tidlig i tjueåra, fra Nord-Norge eller utkanten av Trondheim.
- 2) Eldre mann rundt tretti, på omskolering fra jobb, som ikke har sittet på skolebenken på femten år.

Felles for begge gruppene er at de er på skolen av egen fri vilje. De har gjerne gått yrkesfag tidligere og har masse livserfaring. De skal lære realfag, og: De har et særdeles anstrengt forhold til faget norsk fra tidligere.

Fuge s-en

Så hva må en slik lærebok inneholde? For det første handler den mye om fugeformativen. Hovedsakelig fordi jeg er glad i fugeformativen. Jeg har likt den helt siden jeg tok eksamen på grunnfag i nordisk. På morfologidelen under en femtimers eksamen fikk jeg i oppgave å dekonstruere ordet «vindusviskere». Det ble fort tolv sider – men det betyr ikke at nordisk er sært.

Fuge s-en tok flere av de sidene. Den er viktig. For den som fortsatt husker skoletida og lekseplanen man fikk i sekken over uka som kom: Husker dere hva planen het?

«Ukeplan» eller «ukesplan»? Og hva sier dere i dag? Dessuten, heter det «sakliste» eller «saksliste»? Det heter selvfølgelig ingen av delene. Det norske språket er jo nesten uttryddet, så i dag heter det oftest «agenda».

Men dette er en del av språkhistorien vi skriver om. Så hvorfor i all verden skal ingeniørstudenter lære om fugeformativer? Er det ikke viktigere å vite hvor Ivar Aasen kom fra, eller at *Det norske Folkesprogs Grammatik* ble utgitt i 1848? Aasen kom for øvrig fra Ørsta. Det er jo en vesentlig del av språkhistorien. Hva har så studentene mest bruk for – fugeformativer eller biografiske fakta om Ivar Aasen?

Fugeformativen har en reell funksjon i studentenes daglige liv. Svekkelsen av fugeformativen bidrar til en økt grad av særskriving i samfunnet, og selv om det hovedsakelig fører til morsomheter som at man drikker «rød vin» – en klassiker fra Verdal bestående av heimert og konditorfarge – eller går på møbelforretningen og kjøper en «PC pult i hjørnet», så kan det få mer alvorlige følger. Et tenkt eksempel kan være en instruksjonsmanual for bygging av fundament til en bru, der det står: «Fundamentet sikres med armering jern og isopor». Hva betyr det egentlig, og vil ingeniører fra NTNU forstå at det egentlig menes «armeringsjern»?

Bil, bensin og bomring

Dessuten: Studentene trenger mer enn språkhistorie. Språk er makt, og selv en realist trenger å lære å bruke språket. Derfor legger vi også vekt på retorikk i boka vi nå skriver til ingeniørene. Etter tretten år på forkurset har jeg innsett at det er lite som skaper så mye engasjement som de tre B-er; bil, bensin og bomringer. Det er snadder for en norsklærer som ikke liker å kjøre bil, som synes bensinprisene er altfor lave, som synes Midtbyen i Trondheim er sjarmerende, og at det var idioti å fjerne bomringen rundt sentrum. Dette forteller jeg også til studentene.

Men studentene er ikke enige. Å bli klar over makten som ligger i god retorikk, gir gode diskusjoner, selv om jeg som regel vinner diskusjonene – i hvert fall i starten av året. Til å begynne med mangler studentene grunnleggende fakta og må ty til feilslutninger, av typen flertallsargument: «Alle mener det er for dyrt for bensin i Norge». Men i løpet av året lærer de mer, de lærer å strukturere tekst, de lærer å moderere seg når de vurderer og lærer at de kan være mer bastante når de framlegger fakta, såfremt faktaene er troverdige og holdbare.

Når eksamen kommer, sitter flere av dem faktisk og drøfter hvorvidt elbiler burde få fordeler framfor bensindrevne biler. Den språkmestringen mener jeg er viktig for en ingeniørstudent. Det er liten nytte i å ha en ny løsning til bygging av energieffektive hus som sparer bedriften for enorme summer penger, hvis du ikke klarer å formulere et internt notat som overbeviser ledelsen om at du har rett.

Teknologi i litteraturen

Ingeniører trenger ikke bare kunne ingeniørrelevante ting heller. For eksempel har vi kalt litteraturhistoriekapitlet vårt for «Skjønnlitteratur og teknologi». Ideen er å vise hvordan teknologien har påvirket litteraturen, og hvordan litteraturen behandler teknologien. Rolf Jacobsens fantastiske dikt «Nitti kilometer» fra 1930-tallet, beskriver følelsen av å kjøre i svimlende høy fart:

– Å høre glefset
av motormunnen
mot veiens kurve
mens landet kommer
med favnen åpen,
med nye steder
du ikke kjenner
med trær og tårner
imot ditt hjerte.

Det er fantastisk å kjøre i nitti kilometer i timen, selv om studentene mine mener det burde være minst hundre på alle motorveier. Og videre, hvem tror Knausgårds *Min kamp* hadde fått den enorme oppmerksomheten den fikk, uten sosiale medier? Uten muligheten til å skjenne på ham i diverse kommentarfelt for å invadere privatlivets fred? Uansett oppleves litteraturen mer relevant for studentene når det hentes motiver fra deres sfære; teknologi, ingeniørkunst og studentliv. Som foreleser kan du fint prate om ambivalensen til framskritt i mellomkrigstiden på bakgrunn av «Nitti kilometer», eller nye mediers påvirkning på litteratur ved å vise til Knausgård.

You gotta see the bridge, man

Vi skal heller ikke glemme dannelsesaspektet ved norskundervisning for ingeniørstudenter, selv om det virker som om de som har skrevet rammeplanen for faget, glemte det fullstendig. Jeg pleier å starte hvert skoleår med å fortelle om filmen *Kellys helter* (1970). Studentene er som regel for unge til å huske den, men de fleste ser den i løpet av året. Filmen handler om en gruppe soldater under andre verdenskrig, som forsøker å finne 14 000 gullbarrer. I sin søken etter gullbarrene støter de selvfølgelig på flere problemer.

En av hovedrollene, spilt av Donald Sutherland, kalles Sergeant Oddball. Han er tankfører, tydelig inspirert av hippiebevegelsen, og røyker kanskje mer enn bare tobakk. På et tidspunkt i filmen er gruppa redde for at tyskerne skal ha sprengt en bru de trenger for å komme seg videre. I diskusjonen sitter Oddball helt rolig, og maner de andre til positive tanker. For å beholde troa må de se det for seg. «You gotta see the bridge, man, you gotta see it.»

Dette er viktig for meg i min undervisning. Studentene må klare å se brua de skal bygge, for at de skal få det til. Å løfte blikket fra matematiske utregninger og fysiske muligheter,

og visualisere det objektet tallene beskriver. Dette er noe norskfaget skal hjelpe til med. Vi skal skape nye perspektiv på ingeniørrollene, og gi studentene allmennkunnskap som de kan bruke i samfunnet.

Jeg har to døtre, og jeg ønsker ikke å kjøre over en bru med dem i bilen, bygd av ingeniører som ikke vet hvem Henrik Ibsen var. Eller for å si det med Knut Nærum: «Spør ikke hva du skal med diktanalyse, spør hva diktanalyse skal med deg».